Psalmversjes leren

- artikel voor opvoeders -

Je wilt je kinderen psalmversjes leren. Maar hoe doe je dat? Welke psalmversjes kies je? En hoe houd je de wijs als je als ouder niet goed kunt zingen?'

1. Bijbelse basis

Psalmzingt de HEERE

Zingen heeft een belangrijke plaats in Gods Woord. Niet alleen rond de eredienst, maar ook bij mensen thuis wordt er gezongen. David heeft zelf veel gezongen en roept ook steeds op om te zingen: 'Zingt de HEERE'. Het Nieuwe Testament herhaalt dit. Bijvoorbeeld in Kolossenzen 3:16: 'Leert en vermaant elkander met psalmen en lofzangen en geestelijke liedekens'.

Lijnen naar nu

'De Bijbel toont ons een levenspraktijk waarbij de psalmen gezongen werden in allerlei omstandigheden. De psalmen zijn ons gegeven om ook thuis, op school, onderweg of op het werk te zingen en bij allerlei levensomstandigheden. (…) Laten we ons niet beperken tot het passief beluisteren van een cd, want dat is niet genoeg. ''t Betaamt ons, psalmen aan te heffen' (Psalm 147). Het is een goede gewoonte om na de maaltijd aan tafel enkele psalmen te zingen.'

Bron: ds. C.J. Meeuse in *Kinderen voor God opvoeden*

Verblijdend

'Het is verblijdend en vermakelijk om een stem van gejuich in de tenten van de rechtvaardigen te horen (Psalm 118). (…) Het is liefelijk en aangenaam als ook de kinderen met hun verstand een 'Hosanna, gezegend is Hij Die daar komt in de Naam des Heeren', kunnen zingen, gelijk de kinderen van de Joodse kerk deden'.

Bron: Ds. Simon Oomius in *Een kerk in 't klein*

2. Hoe geef je vorm aan het psalmen leren met kinderen

1. Kies een gezamenlijk en vast moment op de dag. Bijvoorbeeld na de avondmaaltijd of voor het naar bed gaan.
2. Leg het psalmversje dat geleerd wordt uit. Verdiep je als ouders in de achtergrond van de psalm en zorg dat je de betekenis van moeilijke woorden kunt uitleggen.
Neem het vers met elkaar door. Lees het hardop voor en vraag naar de betekenis van moeilijke woorden of zinnen. Praat daarna met elkaar over de betekenis van heel het versje. Neem eventueel de onberijmde psalm erbij en leg uit in welke omstandigheden deze psalm gedicht is. Dat zet het psalmvers voor kinderen in een kader en maakt dat ze de gezongen situatie vaak beter voor zich zien.
3. Sommige kinderen vinden het gemakkelijker om de psalm eerst zonder melodie te leren. Andere kinderen hebben juist steun aan de melodie. Zoek uit hoe dit bij je kind is en sluit daarop aan.

© www.bijbelsopvoeden.nl

4. Bij kinderen die moeilijk leren, kunnen ouders er voor kiezen om regel voor regel te leren en te zingen. Andere kinderen zullen meteen het hele vers aankunnen.
5. Luister tijdens het zingen naar de kinderen. Welke zin vinden ze moeilijk en heeft nog uitleg of herhaling nodig?
6. Sommige kinderen zijn erbij gebaat wanneer het te leren psalmvers op een A4 geprint wordt, waarbij bepaalde concrete woorden vervangen worden door plaatjes.

Bijvoorbeeld: 't Hijgend der ontkomen
7. Ook een Psalmkaart waarbij de betekenis visueel weergegeven wordt, kan kinderen helpen.

3. Hoe bepaal je welke psalmen je leert?

Het antwoord op deze vraag blijkt erg afhankelijk te zijn van de leeftijd van de kinderen. Een aantal reacties van moeders:
Marjet: 'Onze kinderen zijn 1 en 3 jaar. Wij gebruiken het *Psalmboek voor jonge kinderen*'.
Jannet: 'Onze kinderen leren elke week een psalmversje op school en ook op zondagsschool. Doordat we deze psalmversjes met elkaar na de maaltijd zingen, gaat het leren bijna vanzelf'.
Erika: 'Wij hebben geen zondagsschool. Toch vinden we het mooi om onze kinderen elke zondag een psalm te leren. Daarom hebben we het zondagsschoolrooster bij de zondagsscholenbond gekocht en maken we daar gebruik van'.
Marlies: 'De psalmversjes voor school oefen ik 's avonds voor het slapen gaan met elk kind apart. Aan tafel gebruiken we een dagboek waar een weekpsalm bij staat. Door deze psalm elke dag te zingen, kennen de kinderen het aan het einde van de week ongeveer'.
Lydia: 'Onze kinderen zitten inmiddels allemaal op het voortgezet onderwijs. We zijn bij het zingen aan tafel bij Psalm 1 begonnen en gaan op deze wijze heel het psalmboek door'.
Esther: 'Bij ons mag iedereen om de beurt een versje opgeven. De kinderen kunnen dan zelf kiezen of ze het psalmversje opgeven dat ze voor school moeten leren, of een ander versje'.

4. Hulpmiddelen bij het leren van psalmen

1. Voor kinderen in de voorschoolse periode is er het *Psalmboek voor jonge kinderen.* A.C. Jacobsen-Bosma selecteerde 25 bekende psalmen, waar Anita Engelen een illustratie bij maakte. Door deze tekeningen zullen jonge kinderen de psalm gaan herkennen. Ouders kunnen de tekeningen gebruiken om de inhoud van de psalm uit te leggen.
A.C. Jacobsen-Bosma, *Psalmboek voor jonge kinderen,* uitg. De Banier, ISBN 9789462781801 Deel 1 en 2.
2. Voor kinderen in de basisschoolleeftijd is *Uitleg van de berijmde psalmen* uitgegeven. De auteur geeft van iedere psalm een korte samenvatting en licht de moeilijk woorden en uitdrukkingen toe. Ook worden bepaalde beelden uitgelegd en waar nodig met illustraties verduidelijkt.
J.D. van Leeuwen, *Uitleg van de berijmde psalmen,* uitg. De Banier, ISBN 9789033606649
3. Sommige ouders vinden het moeilijk om wijs te houden. De website www.psalmboek.nl kan helpen. Deze site geeft onder meer bij elke psalm orgelbegeleiding waarbij het gezin mee kan zingen. Hier zijn inmiddels ook Apps voor beschikbaar. Ook muziekinstrumenten

© www.bijbelsopvoeden.nl

kunnen helpen de melodie te ondersteunen. Laat de kinderen die een muziekinstrument bespelen, om beurten de begeleiding van het samen psalmen zingen voor hun rekening nemen.
4. Op www.bijbelsopvoeden.nl/product-categorie/psalmversjes vind je Psalmkaarten met visuele uitleg bij het Psalmversje ter ondersteuning van het leren. Deze Psalmkaarten zijn er ook in kleurkaarten, zodat je kind al kleurend kan memoriseren.

5. Ervaringen

Negatief: gepijnigde hersenen
Wie op internet zoekt naar informatie over kinderen en psalmversjes leren, komt nogal wat volwassenen tegen met negatieve ervaringen uit hun jeugd. Zij onderstrepen het belang van een goede uitleg van de aan te leren psalm en van begeleiding door ouders bij het leren van psalmversjes voor (zondags)school.
-Onbegrepen woorden
‘Keer op keer las ik de woorden van het psalmvers, waar ik de helft niet van begreep. Wat betekent toch ‘Ver boven beed' en wensen’? Wensen begreep ik nog wel maar 'beed' wat is dat? Heeft het iets te maken met 'bijten' of met breed, zou er een letter vergeten zijn? Ik kwam er niet uit. Ook 'wrocht voor 't oog,' bleef schimmig voor me. Ik pijnigde mijn hersens om al die moeilijke zinnen in mijn geheugen te persen.
Bron: www.zeelandnet.nl
-Te laat begonnen
Anderen vertellen dat ze op zondagavond nog moesten beginnen aan het psalmversje dat ze op maandagochtend moesten kennen en hoe ze ’s nachts nare dromen hadden omdat het niet lukte om die moeilijke zinnen nog bijtijds in hun hoofd te krijgen.

Positief: alles begrijpen hoeft niet
'Als kind begrijp je niet alles. Dat hoeft ook niet. Maar wat je als kind leert, kan niemand je meer afpakken. Hoe ouder je wordt, hoe meer je gaat begrijpen van de psalmen. In bepaalde situaties valt mij soms zomaar een psalm in. Ik ben blij dat mijn kleinkinderen nog psalmen uit hun hoofd leren. Met de woorden van de psalmen zie je de gelovige in het hart. Dat geldt door de jaren heen, voor alle geslachten. Als kind besef je niet welk voorrecht het is om psalmen uit je hoofd te leren’.
Bron: www.stentor.nl

6. Advies

Leer ook onberijmde Psalmen
‘Het is aan te raden dat u kinderen ook enige Psalmen uit het hoofd laat leren, zoals ze in de Bijbel staan, dus niet berijmd, omdat een berijming (…) de betekenis erg onduidelijk maakt. Spreek met hen van hart tot hart, wat de psalmist in de Psalmen die ze van buiten leren te kennen geeft en ons leert, opdat ze ook begrijpen wat ze van buiten hebben geleerd en wat ze zingen. Breng tevens bij veel gelegenheden de woorden uit die Psalmen ter sprake en toon aan hoe zij daarvan gebruik kunnen maken’.
Bron: J. Koelman in *Plichten der ouders*

© www.bijbelsopvoeden.nl